

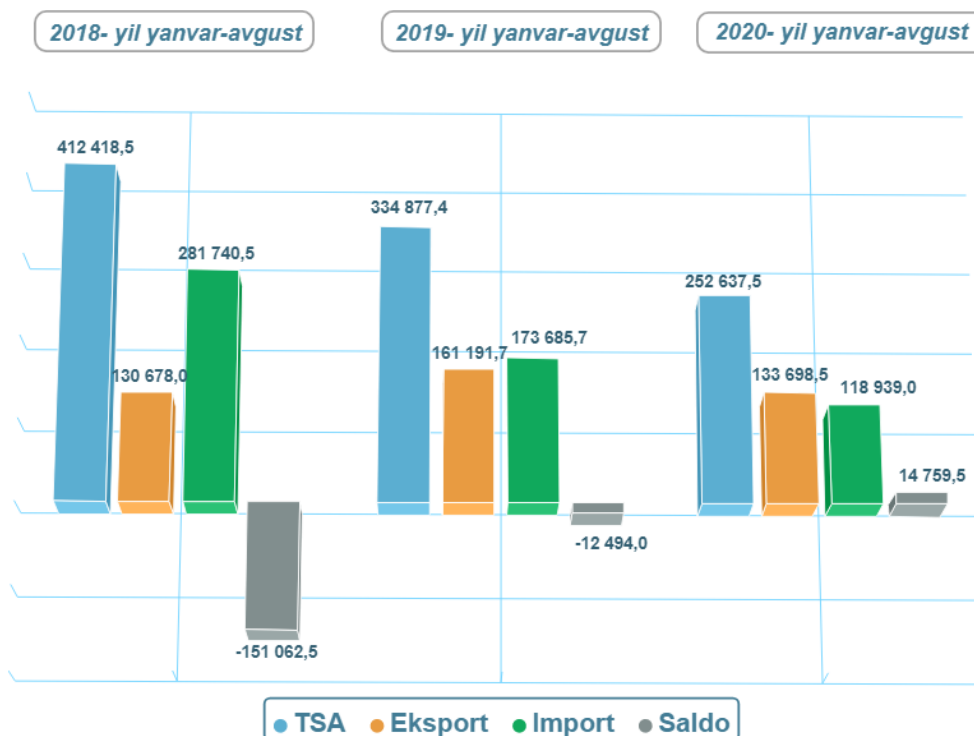

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020- yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020- yilning yanvar-avgust oylari natijalariga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 252 637,5 ming AQSh dollarini tashkil qildi va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 82 239,9 ming AQSh dollariga kamaydi.

**TASHQI SAVDO
AYLANMASI
VA BALANSI
(yanvar-
avgust, ming.
AQSh dollari)**

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasi tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keying o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO`LGAN DAVLATLAR (2020- yil yanvar-avgust, ming AQSh dollari, ulushi, % da)

TSAning umumiy hajmidan eksport 133 698,5 ming AQSh dollariga etdi (2019- yil yanvar-avgustiga nisbatan 17,1 % pasayish qayd etildi), import esa 118 939,0 ming AQSh dollarini tashkil etdi (pasayish 31,5 %). Tashqi savdo aylanmasining 14 759,5 ming AQSh dollari miqdoridagi faol saldosini qayd etildi.

Top-10 davlatlar	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	85 120,6	35 050,4	50 070,2	33,7
Rossiya Federatsiyasi	33 429,9	16 020,7	17 409,2	13,2
Afg`oniston	30 342,1	30 230,6	111,5	12,0
Pokiston	20 402,2	18 747,2	1 655,1	8,1
Qozog`iston	19 534,6	4 347,7	15 186,9	7,7
Turkiya	16 698,1	8 215,9	8 482,2	6,6
Qirg`iz Respublikasi	12 194,8	11 161,8	1 033,0	4,8
Tojikiston	10 712,1	4 713,8	5 998,3	4,2
Koreya Respublikasi	3 736,5	7,3	3 729,2	1,5
Hindiston	2 884,5	174,1	2 710,3	1,1

Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlar o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning o'sishi va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Surxondaryo viloyati dunyoning 45 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng katta hajmi Xitoy (33,7 %), Rossiya Federatsiyasi (13,2 %), Afg'oniston (12,0 %), Pokiston (8,1 %), Qozog'iston (7,7 %), Turkiya (6,6 %), Qirg'iz Respublikasi (4,8 %) va Tojikiston (4,2 %).

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko`rish mumkin.

Xususan, so'nggi yillarda TSAda jiddiy o'zgarishlar kuzatildi, masalan, Qirg'iziston va Tojikiston kabi davlatlar bilan sezilarli o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iziston, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakatning tashqi savdosidagi ijobiy natija deb hisoblash mumkin.

TSAning boshqa davlatlar bilan eng katta hajmi (qo'shni davlatlardan tashqari) Xitoy, Rossiya, Pokiston va Turkiyaga to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat sohasida 20 ta yirik sherik-davlat orasida oltita mamlakat bilan faol tashqi savdo kuzatildi, jumladan Afg'oniston (30 119,1 ming AQSh dollari), Pokiston (17 092,1 ming) bilan faol tashqi savdo balansi mavjud), Qirg'iziston (10 128,8 ming AQSh dollari), Singapur (2 388,1 ming AQSh dollari), Ozarbayjon (160,1 ming AQSh dollari) va Estoniya (80,6 ming AQSh dollari).

Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i qolgan 14 ta mamlakatda saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-avgust, ming AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Xitoy Xalq Respublikasi	48 509,9	100 142,9	85 120,6
Eksport	5 063,4	38 344,1	35 050,4
Import	43 446,4	61 798,8	50 070,2
Saldo	-38 383,0	-23 454,6	-15 019,8
Rossiya Federatsiyasi	39 577,8	27 841,8	33 429,9
Eksport	19 247,6	12 826,0	16 020,7
Import	20 330,2	15 015,8	17 409,2
Saldo	-1 082,6	-2 189,8	-1 388,5
Afg`oniston	37 088,7	39 172,3	30 342,1
Eksport	37 072,2	38 986,1	30 230,6
Import	16,6	186,2	111,5
Saldo	37 055,6	38 799,9	30 119,1
Pokiston	33 729,1	49 274,0	20 402,2
Eksport	7 665,6	45 469,5	18 747,2
Import	26 063,5	3 804,5	1 655,1
Saldo	-18 397,8	41 665,0	17 092,1
Qozog`iston	67 694,0	28 768,1	19 534,6
Eksport	45 084,2	14 376,3	4 347,7
Import	22 609,8	14 391,8	15 186,9
Saldo	22 474,5	-15,5	-10 839,2
Turkiya	24 330,5	24 446,3	16 698,1
Eksport	5 280,9	2 131,4	8 215,9
Import	19 049,6	22 314,9	8 482,2
Saldo	-13 768,7	-20 183,5	-266,4
Qirg`iz Respublikasi	1 241,9	130,4	12 194,8
Eksport	646,4	30,3	11 161,8
Import	595,4	100,1	1 033,0
Saldo	51,0	-69,8	10 128,8

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-avgust, ming AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Tojikiston	15 106,3	12 697,1	10 712,1
Eksport	890,3	3 775,4	4 713,8
Import	14 216,0	8 921,7	5 998,3
Saldo	-13 325,7	-5 146,3	-1 284,5
Koreya Respublikasi	19 763,0	13 550,2	3 736,5
Eksport	1 133,1	192,9	7,3
Import	18 629,9	13 357,3	3 729,2
Saldo	-17 496,7	-13 164,4	-3 721,8
Hindiston	14 880,4	1 804,0	2 884,5
Eksport	530,9	26,8	174,1
Import	14 349,5	1 777,2	2 710,3
Saldo	-13 818,6	-1 750,4	-2 536,2
Germaniya	13 234,0	1 422,7	2 848,9
Eksport	501,5	177,5	103,8
Import	12 732,5	1 245,2	2 745,1
Saldo	-12 230,9	-1 067,7	-2 641,3
Ukraina	13 099,9	3 824,7	2 403,9
Eksport	557,9	578,0	608,9
Import	12 542,0	3 246,7	1 795,0
Saldo	-11 984,1	-2 668,7	-1 186,2
Singapur	-	-	2 388,1
Eksport	-	-	2 388,1
Import	-	-	-
Saldo	-	-	2 388,1
Italiya	6 140,4	350,3	1 829,2
Eksport	0,6	-	-
Import	6 139,8	350,3	1 829,2
Saldo	-6 139,2	-350,3	-1 829,2

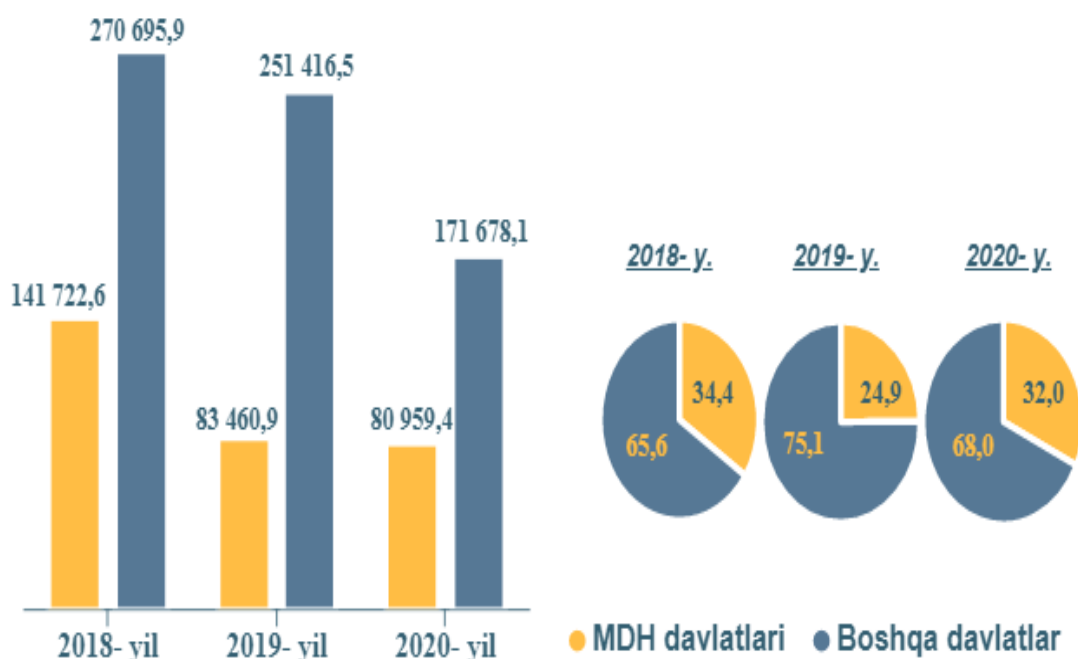
SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI (yanvar-avgust, ming AQSh dollari)

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Litva	3 390,4	3 242,7	1 482,4
Eksport	-	221,6	15,6
Import	3 390,4	3 021,2	1 466,8
Saldo	-3 390,4	-2 799,6	-1 451,2
Belarus	971,9	4 508,8	1 301,4
Eksport	1,6	429,9	408,6
Import	970,4	4 078,9	892,7
Saldo	-968,8	-3 649,0	-484,1
Eron	7 946,3	6 795,2	1 124,9
Eksport	589,2	837,6	-
Import	7 357,1	5 957,6	1 124,9
Saldo	-6 767,8	-5 120,1	-1 124,9
Turkmaniston	3 044,6	5 496,8	982,2
Eksport	173,9	108,4	11,8
Import	2 870,7	5 388,4	970,4
Saldo	-2 696,8	-5 280,0	-958,6
Estoniya	40,7	99,0	349,4
Eksport	-	-	215,0
Import	40,7	99,0	134,4
Saldo	-40,7	-99,0	80,6
Ozərbayjon	720,0	181,5	318,1
Eksport	720,0	36,7	239,1
Import	-	144,8	79,0
Saldo	720,0	-108,0	160,1

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-avgust, ming AQSh dollari, ulushi, % da)

Respublika hukumati tomonidan tashqi savdoni har tomonlama qo'llab-quvvatlash va hamkorlikni mustahkamlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar natijasida xorijiy mamlakatlarning tashqi savdo aylanmasining 2018- yilning shu davriga nisbatan ulushi 2,4 % ga oshdi va ularning tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2020- yilning yanvar-avgust oylarida 68,0 % ni tashkil etdi.

2020- yil yanvar-avgust oylarida MDH mamlakatlarining tashqi savdo aylanmasi hajmi 2019- yilning shu davriga nisbatan pasaygan (3,0 % ga kamayish) va umumiy tashqi savdo aylanmasining 32,0 % ni tashkil etdi.

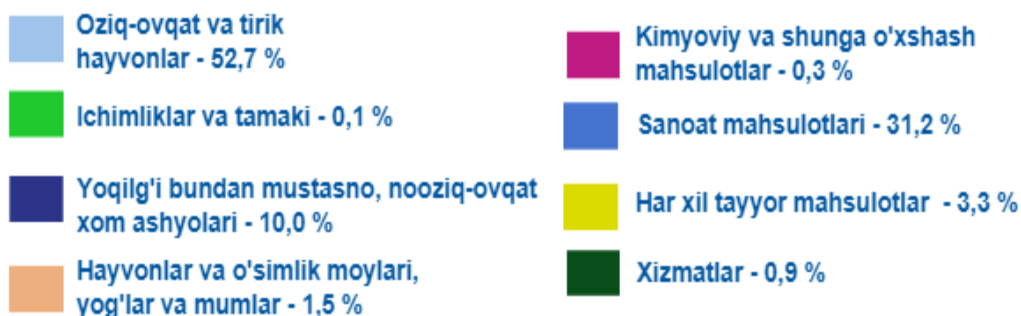
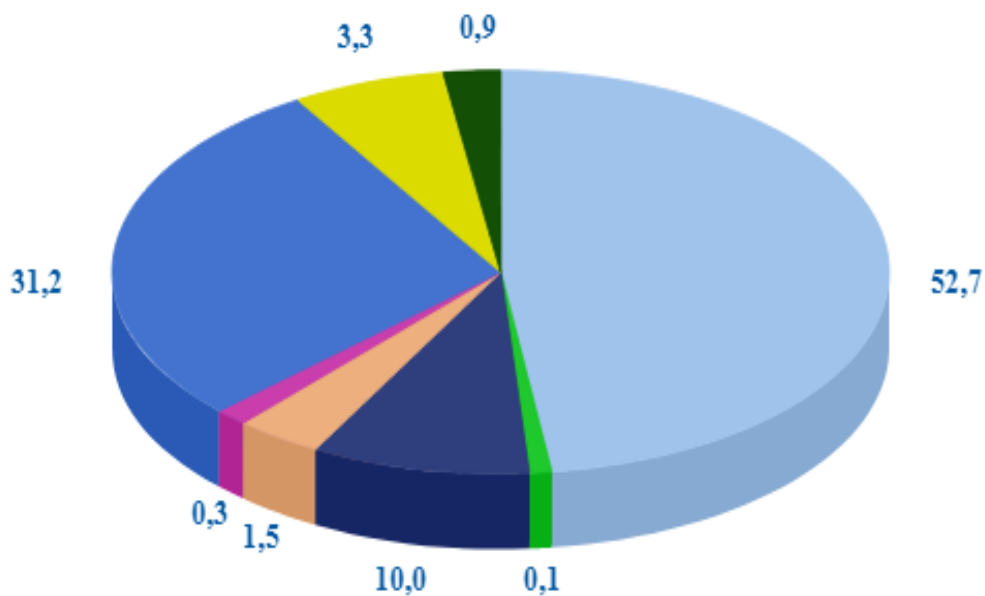

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI (2020- yil yanvar-avgust)

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida eksport qiluvchi subyektlarning umumiy soni 265 tani tashkil etib, bu eksport hajmini 133 698,5 ming AQSh dollariga yetkazishni ta'minladi. (pasayish 2019- yilning shu davriga nisbatan 17,1 % ni tashkil etdi).

Eksport tarkibining 99,1 % ni asosan oziq-ovqat mahsulotlariga (52,7 %), sanoat mahsulotlariga (31,2 %) to'g'ri keladi.

XSST
BO`YICHA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
ulushi, % da)

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
EKSPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	133 698,5	37 531,9	96 166,7	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	70 488,0	27 104,9	43 383,1	52,7	72,2	45,1
Ichimliklar va tamaki	74,9	53,2	21,7	0,1	0,1	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	13 416,6	1 883,8	11 532,7	10,0	5,0	12,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	51,2	31,6	19,6	-	0,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	1 946,9	1 247,5	699,4	1,5	3,3	0,7
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	346,6	162,7	184,0	0,3	0,4	0,2
Sanoat mahsulotlari	41 758,3	2 546,5	39 211,9	31,2	6,8	40,8
Mashinalar va transport uskunolari	50,4	21,7	28,6	-	0,1	-
Har xil tayyor mahsulotlar	4 316,4	3 855,9	460,5	3,2	10,3	0,5
Xizmatlar	1 249,2	624,0	625,2	0,9	1,7	0,7

Tovarlarni eksport qilish yo'nalishida MDH va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasidagi xizmatlarda farq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 72,2 foizi birinchi navbatda bu oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar, undan keyin turli xil tayyor mahsulotlar va ishlab chiqarilgan mahsulotlarga to'g'ri keladi.

**MDH
VA BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLARGA
TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTINING
O`SISH
SUR`ATLARI
(2020- yil
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	2019- yilning yanvar-avgustiga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	82,9	116,7	74,5
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	66,3	108,5	53,4
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	3,5 m.	3,9 m.	3,5 m.
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	76,4	47,1	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	161,9	104,1	165,7 m.
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	20,0 m.	9,4 m.	-
Sanoat mahsulotlari	87,6	57,4	90,7
Mashinalar va transport uskunalari	24,9	159,6	15,2
Har xil tayyor mahsulotlar	30,7 m.	27,5 m.	-
Xizmatlar	67,2	74,4	61,2

Hisobot davrida MDH mamlakatlariga turli xil tayyor mahsulotlar, sanoat tovarlari, nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek kimyoviy moddalar va shu kabi mahsulotlar eksporti oshdi, asosan oziq-ovqat va tirik hayvonlar, sanoat mahsulotlari eksporti pasayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahliliboshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020- yil yanvar-avgust oylarida 2019- yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan yoqilg'i, hayvonot va o'simlik moylari, shuningdek, turli xil tayyor mahsulotlar va kimyoviy moddalardan tashqari nooziq-ovqat xom ashyolari eksporti hajmi oshganligini ko'rsatdi. Oziq-ovqat va tirik hayvonlar, ishlab chiqarilgan mahsulotlar va xizmatlar eksporti kamaydi.

**TOVAR
VA XIZMATLAR
EKSPORTI
HAJMLARI
DINAMIKASI
(yanvar-
avgust,
ming AQSh
dollari,
ulushi, % da)**

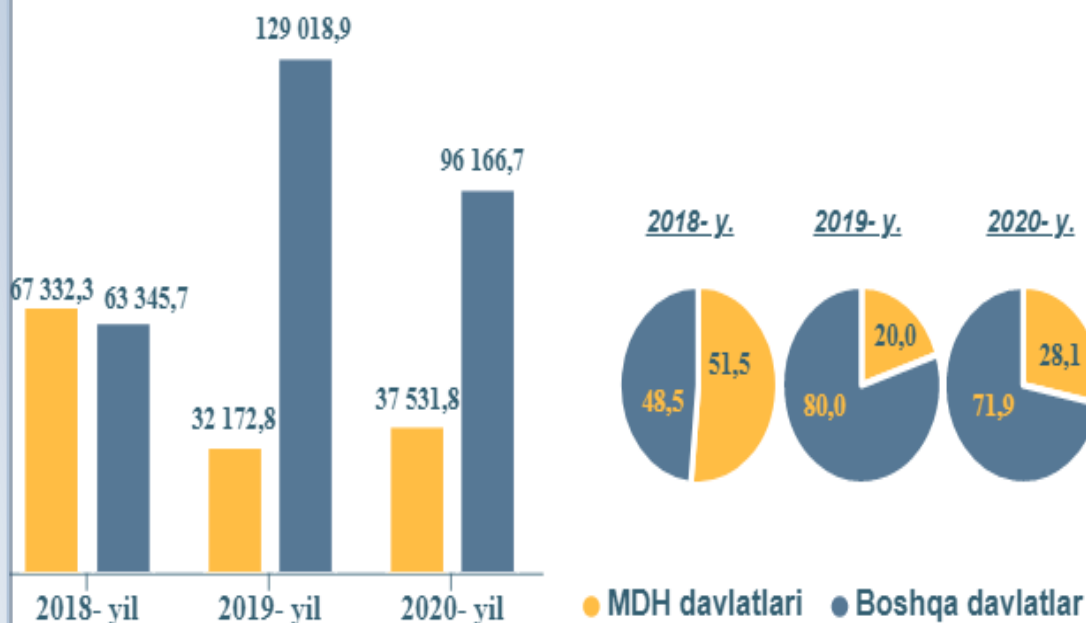
XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	81,9	65,9	52,7
Ichimliklar va tamaki	-	-	0,1
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	5,3	2,3	10,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	2,3	-	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	0,8	1,5
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,1	-	0,3
Sanoat mahsulotlari	8,6	29,6	31,2
Mashinalar va transport uskunalari	-	0,1	-

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Har xil tayyor mahsulotlar	-	0,1	3,3
Xizmatlar	1,8	1,2	0,9

So'nggi uch yil ichida boshqa xorijiy mamlakatlarga eksport qilish hajmi oshdi va ularning umumiy hajmidagi ulushi 48,5 % dan 71,9 % ga ko'tarildi. Mos ravishda MDH mamlakatlariga eksportning umumiy hajmidagi ulushi 51,5 % dan pasaydi. 28,1 % gacha.

MDH va BOSHQA XORIJIY DAVLATLARGA EKSPORT (yanvar-avgust oylari uchun, ming AQSh dollari, ulushi, % da)

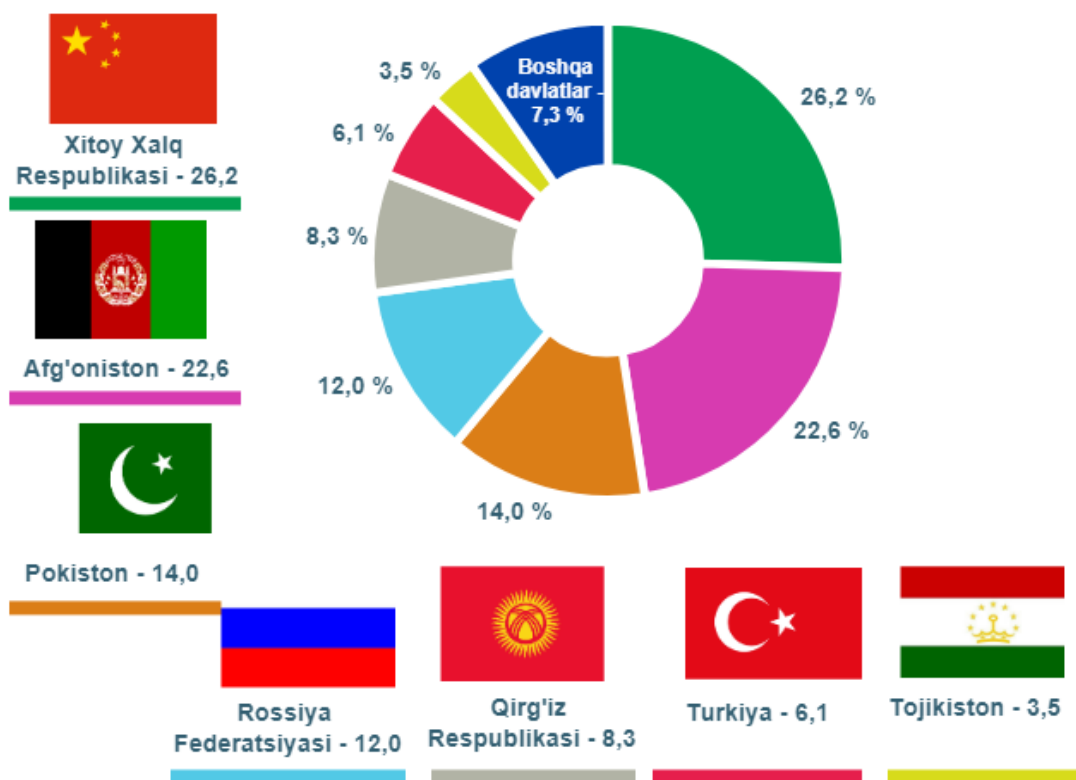
2019- yil yanvar-avgust oylariga nisbatan tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy sheriklarimiz Xitoy (umumiy eksportning 26,2 %), Afg'oniston (22,6 %), Pokiston (14,0 %), Rossiya Federatsiyasi (12,0 %), Qirg'iziston (8,3 %), Tyrkiya (6,1 %) va Tojikiston (3,5 %) Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 92,7 % ga etdi.

2020- yil yanvar-avgust oylarida, 2019- yilning shu davriga nisbatan Pokiston tovarlar va xizmatlar eksportida ettita yirik sherik mamlakatlari orasida XXRda etakchi mavqeyini yo'qotdi va uchinchi o'rinni egalladi. Afg'oniston ikkinchi, Rossiya Federatsiyasi esa beshinchi o'rindan uchinchi o'ringa ko'tarildi va Qirg'iziston yigirma oltinchi o'rindan beshinchi o'ringa ko'tarildi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019- yilning shu davriga nisbatan 32 tadan 26 tagacha pasaydi.

SURXONDARYO VILOYATI EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020- yil yanvar-avgust, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O`SISH SUR`ATLARI (yanvar-avgust)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
XXR	38 344,1	35 050,4	7,6 m.	91,4	3	1
Afg`oniston	38 986,1	30 230,6	105,2	77,5	2	2
Pokiston	45 469,5	18 747,2	5,9 m.	41,2	1	3
Россия	12 826,0	16 020,7	66,6	124,9	5	4
Qirg`iz Respublikasi	30,3	11 161,8	4,7	368,5 m.	26	5
Turkiya	2 131,4	8 215,9	40,4	3,9 m.	7	6
Tojikiston	3 775,4	4 713,8	4,2	124,9	6	7
Qozog`iston	14 376,3	4 347,7	31,9	30,2	4	8
Singapur	-	2 388,1	-	-	32	9
Ukraina	578,0	608,9	103,6	105,3	10	10
Belarus	429,9	408,6	277,0 m.	95,1	11	11
Ozarbayjon	36,7	239,1	5,1	6,5 m.	25	12
Estoniya	-	215,0	-	-	33	13
Iroq	257,9	181,3	12,5 m.	70,3	13	14
Hindiston	26,8	174,1	5,1	6,5 m.	27	15

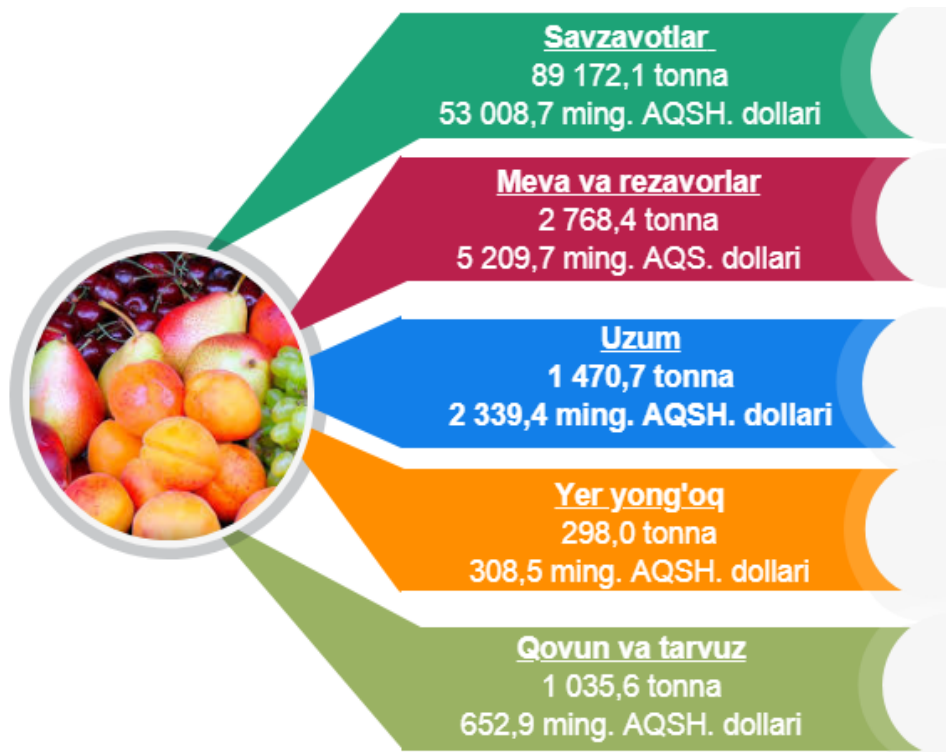
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan mineral yoqilg`i, yog`lash moylari va shunga o`xshash materiallar, material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari hamda turli xil tayyor buyumlar kiradi.

Meva va sabzavotlarni eksport

Meva va sabzavotlarni eksport qilish hajmi jismoniy ko`rinishda 94 744,9 tonnadan ko`proqni tashkil etdi va qiymat jihatidan 61 519,1 ming AQSh dollaridan oshdi (2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish darajasi 0,1 %ni tashkil etdi, 37,9 %). Shundan 89 172,1 tonna sabzavot eksport qilindi, 53 008,7 ming AQSh dollari shuningdek, 5 209,7 ming AQSh dollari miqdoridagi

**MEVA-
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARI
EKSPORTI
(2020- yil
yanvar-
avgust,
ming AQSh
dollari)**

2 768,4 tonna meva va reza mevalari (qiymati 2019- yilning shu davriga nisbatan pasayish sur'ati mos ravishda 39,7 % va 37,8 % ni tashkil etdi).

Hukumat qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratayotgani bois yildan-yilga eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi oshmoqda. 2020- yil yanvar-avgust oylarida eksportning umumiy hajmida meva-sabzavot mahsulotlarining ulushi 46,0 % ni tashkil etdi.

Meva va sabzavotlarning asosiy eksport bozorlari Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, va Qozog'istonda joylashgan.

Meva va sabzavotlarni eksport qilish bo'yicha eng katta hajm Afg'onistonga to'g'ri keladi (jami meva va sabzavotlarning 35,3 %), Pokiston (22,9 %), Rossiya Federatsiyasi (22,8 %) va Qirg'iz Respublikasida (8,5 %).

**MEVA -
SABZAVOT
MAHSULOT-
LARINING
EKSPORT
GEOGRAFIYASI
(yanvar-
avgust)**

Davlatlar	2019- yil			2020- yil		
	tonna	ming AQSh dollari	ulushi* % da	tonna	ming AQSh dollari	ulushi* % da
Afg`oniston	18 265,9	31 129,1	31,4	31 287,1	21 732,8	35,3
Pokiston	18 384,7	40 152,2	40,5	8 172,2	14 092,3	22,9
Rossiya Federatsiyasi	15 448,9	7 328,4	7,4	32 018,3	14 038,8	22,8
Qirg`iz Respublikasi	-	-	-	948,1	5 213,7	8,5
Qozog`iston	32 466,5	14 299,6	14,4	17 814,5	4 194,6	6,8
Ukraina	2 096,5	575,0	0,6	1 588,9	608,9	1,0
Tojikiston	1 520,7	1 741,4	1,8	430,3	347,4	0,6
Belarus	1 213,4	358,3	0,4	1 303,7	324,8	0,5
Ozarbayjon	-	-	-	229,5	201,8	0,3
Iroq	524,5	257,9	0,3	239,0	181,3	0,3
XXR	2 046,6	1 539,7	1,6	153,5	156,7	0,3
Polsha	877,5	328,0	0,3	289,9	131,8	0,2
AQSH	76,8	54,0	0,1	18,0	87,0	0,2
Gruziya	126,9	114,9	0,1	87,2	82,9	0,1
Germaniya	57,4	177,5	0,2	44,0	70,8	0,1
Boshqalar	1 759,0	1 052,3	0,9	120,8	53,5	0,1

*-qiymat ifodasidan

**TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARINI
EKSPORT QILISH**

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining o'sishini to'g'ridan-to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xom ashyosi etishtirish o'rniga qo'shimcha qiymatni shakllantirishdagi islohotlar natijasida ko'rish mumkin.

2020- yil yanvar-avgust oylarida to'qimachilik mahsulotlari 45 475,1 ming AQSh dollari miqdorida eksport qilindi, bu umumiy eksport hajmining 34,0 foizini tashkil etdi.

To'qimachilik eksportining asosiy ulushini paxta iplari (86,3 %) va tayyor trikotaj kiyimlar (7,0 %) tashkil etadi..

Mahsulot nomi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	12 530,6	49 383,1	45 475,1
Paxtadan yigirilgan ip	10 457,8	44 860,0	39 250,9
Tayyor trikotaj kiyimlar	-	140,4	3 162,4
Ipak va ipak buyumlari	1 442,0	1 638,5	1 401,0
Tayyor tikuv kiyimlari	454,1	2 710,1	670,1
Paxta matolari	-	-	488,7
Trikotaj mato	-	-	351,4
Boshqa tayyor matolar, lattalar	176,7	29,2	89,5
Boshqa tovarlar	-	-	29,5
Gilam va boshqa to'qimachilik zamin qoplamalari	-	5,0	23,8

**DAVLATLAR
KESIMIDA
TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORTI
DINAMIKASI
(yanvar-
avgust, ming
AQSh dollari)**

Respublikaning to'qimachilik sanoatini diversifikatsiya qilish va tayyor mahsulot eksportini rag'batlantirish bo'yicha olib borilayotgan amaliy ishlar natijasida mamlakatimizning bu boradagi salohiyati tobora ortmoqda.

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi XXR (34 540,0 ming AQSh dollari - 76,0 %), Qirg'iziston (4 205,1 ming AQSh dollari - 9,2 %) va Pokistonga (3 152,8 ming AQSh dollari - 6,9 %) to'g'ri keladi.

**TO'QIMACHILIK
MAHSULOTLARI
EKSPORT QILISH
GEOGRAFIYASI
(2020- yil
yanvar-avgust
oylari)**

Davlatlar	2018- y.	2019- y.	2020- y.
XXR	4 735,3	36 794,6	34 540,0
Qirg'iz Respublikasi	-	-	4 205,1
Pokiston	167,7	4 944,9	3 152,8
Turkiya	3 399,4	1 756,6	1 905,1
Rossiya Federatsiyasi	3 388,9	4 480,8	1 143,9
Hindiston	-	-	174,1
Afg'oniston	176,7	29,2	168,1
Tojikiston	-	5,0	99,1
Belarus	-	70,4	83,8
Koreya Respublikasi	-	-	3,0
Vetnam	302,1	520,3	-
Eron	360,4	781,3	-

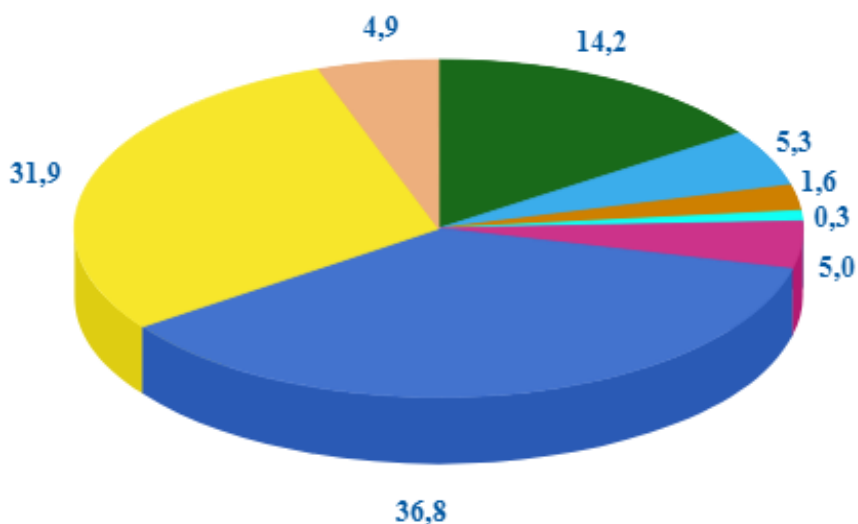

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI (2020- yil yanvar-avgust)

2020- yil yanvar-avgust oylarida import hajmi 118 939,0 ming AQSh dollarini va 2019- yilning mos davriga nisbatan 31,5 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, sanoat tovarlari (36,7 %), mashina va transport uskunalari (29,9 %), shuningdek oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (15,6 %) egallaydi.

**IMPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-avgust,
ulushi, % da)**

Oziq-ovqat va tirik hayvonlar - 14,2 %

Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari - 5,3 %

Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar - 1,6 %

Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar - 0,3 %

Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar - 5,0 %

Sanoat mahsulotlari - 36,8 %

Mashinalar va transport uskunalari - 31,9 %

Har xil tayyor mahsulotlar - 4,9 %

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-avgustida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 54 702,2 ming AQSh dollariga kamaydi va 118 918,4 ming AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 20,6 ming AQSh dollariga yetdi.

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020- yil
yanvar-
avgust)**

XSST tarkibi	Ming AQSh dollari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	118 939,0	43 427,6	75 511,5	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	16 896,6	13 257,6	3 639,0	14,2	30,5	4,8
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	6 263,1	5 917,5	345,6	5,3	13,6	0,5
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	1 898,4	1 892,7	5,7	1,6	4,4	-
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	394,9	394,9	-	0,3	0,9	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	5 917,1	2 561,7	3 355,4	5,0	5,9	4,4
Sanoat mahsulotlari	43 713,6	17 665,8	26 047,8	36,8	40,7	34,5
Mashinalar va transport uskunlari	37 920,9	1 604,1	36 316,8	31,9	3,7	48,1
Har xil tayyor mahsulotlar	5 914,0	133,2	5 780,8	4,9	0,3	7,7
Xizmatlar	20,6	0,1	20,5	-	-	-

**XSST BO`LIMI
BO`YICHA
IMPORT
TARKIBI
(2020-yil
yanvar-avgust,
o`sishi, % da)**

Oziq-ovqat mahsulotlari importining eng katta ulushi (30,5 %) MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarda esa ularning ulushi mashina va transport uskunalariga (48,1 %) va sanoat tovarlariga (34,5 %) to'g'ri keladi.

XSST tarkibi	2019- yil yanvar-avgustiga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	68,5	84,7	61,7
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	73,3	74,5	69,2
Yoqilg'i bundan mustasno, noziq-ovqat xom ashyolari	98,1	2,3 m.	9,0
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	6,7 m.	7,0 m.	47,3
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	38,3	38,3	-
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	150,4	149,9	150,8
Sanoat mahsulotlari	162,3	85,6	4,1 m.
Mashinalar va transport uskunalari	39,2	22,3	40,5
Har xil tayyor mahsulotlar	39,7	2,3 m.	39,0
Xizmatlar	46,3	2,7	51,1

Import qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibini tahlil qilish 2020- yil yanvar-avgust oylarida, shuningdek, 2019- yil yanvar-avgustiga nisbatan sanoat mahsulotlari importi 10,2 % dan 36,8 % gacha o'sdi, mashinalar va transport uskunalari 52,3 % dan 31,9 % gacha va oziq-ovqat mahsulotlari 21,8 % dan 14,2 % gacha pasaydi.

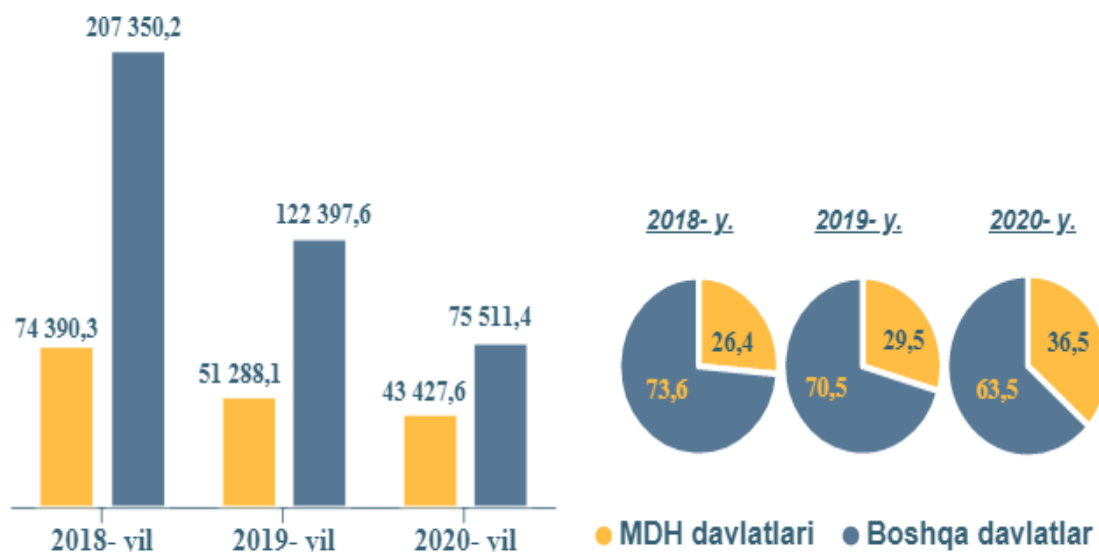
**IMPORT TARKIBI
DINAMIKASI
(2020- yil
yanvar-avgust,
ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2018- y.	2019- y.	2020- y.
Jami	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	21,8	13,3	14,2
Ichimliklar va tamaki	-	0,2	-
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	2,2	3,7	5,3
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materialla	0,3	0,2	1,6
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	3,1	0,6	0,3
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	7,1	2,3	5,0
Sanoat mahsulotlari	10,2	15,5	36,8
Mashinalar va transport uskunalari	52,3	55,7	31,9
Har xil tayyor mahsulotlar	2,9	8,5	4,9
Xizmatlar	0,1	-	-

So'nggi uch yil ichida MDH mamlakatlaridan import hajmi oshdi, 2018- yilning shu davriga nisbatan ularning umumiy importdagi ulushi 26,4 % dan 36,5 % ga ko'tarildi. Dinamika shuningdek, boshqa xorijiy mamlakatlardan import hajmi 46 886,2 ming AQSh dollariga kamayganligini va 2019- yilning shu davriga nisbatan ularning ulushi 63,5 % tashkil etganligini ko'rsatmoqda.

**IMPORT
DAVLATLARGA
MDH va
BOSHQA
XORIJIY
DAVLATLAR**
(yanvar-avgust
oylari uchun,
ming AQSh
dollari, ulush,%)

Hisobot davri yakunlariga ko`ra, import bo`yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 42,1 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (14,6 %) ortda qoldirgan holda, ikkinchi o`rinni egalladi.

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Xitoy Xalq Respublikasi	61 798,8	50 070,2	142,2	81,0	1	1
Rossiya Federatsiyasi	15 015,8	17 409,2	73,9	115,9	3	2
Qozog`iston	14 391,8	15 186,9	63,7	105,5	4	3
Turkiya	22 314,9	8 482,2	117,1	38,0	2	4
Tojikiston	8 921,7	5 998,3	62,8	67,2	6	5
Koreya Respublikasi	13 357,3	3 729,2	71,7	27,9	5	6
Germaniya	1 245,2	2 745,1	9,8	220,5	17	7
Hindiston	1 777,2	2 710,3	12,4	152,5	13	8
Italiya	350,3	1 829,2	5,7	522,1	23	9
Ukraina	3 246,7	1 795,0	25,9	55,3	11	10
Pokiston	3 804,5	1 655,1	14,6	43,5	10	11

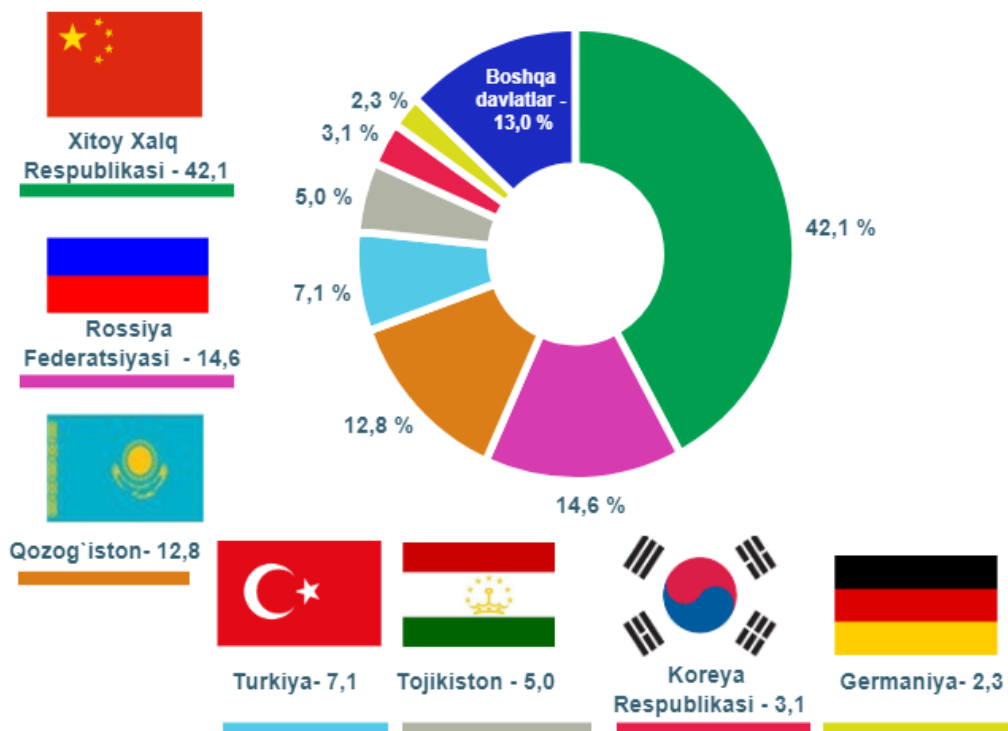
**TOVAR
VA XIZMATLAR
IMPORTIDAGI
YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR
O`N BESHTALIGI**
(yanvar-avgust)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O`shish sur`ati, % da		O`rni	
	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.	2019- y.	2020- y.
Litva	3 021,2	1 466,8	89,1	48,6	12	12
Eron	5 957,6	1 124,9	81,0	18,9	7	13
Qirg`iz Respublikasi	100,1	1 033,0	16,8	1 031,8	31	14
Turkmaniston	5 388,4	970,4	187,7	18,0	8	15

2020- yil yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan 40 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

SURXONDARYO VILOYATI IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR-NING ULUSHI (2020- yil yanvar-avgust, % da)

Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Koreya Respublikasi va Germaniya) jami import hajmida 87,1 % ulushga ega bo'lib, 103 621,2 ming AQSh dollarini tashkil etadi.

Yuqorida sanab o'tilgan mamlakatlar bilan JST bo'yicha hamkorlik O'zbekiston Respublikasi Prezidentining so'nggi yillarda amalga oshirgan tashriflari natijasida baholanishi mumkin 15 davlatlarida uch yil, bu ayniqsa tashriflarhamkor davlatlar bilan imzolangan ikki tomonlama o'zaro manfaatli shartnomalar.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi**

Tel.:76-225-65-74